

Preek over Hand. 2:42-47
(17-1-2010)

Orde van dienst

Welkom en mededelingen

Zingen E.L. 241:1, 2

Votum en groet

Zingen Ps. 145:1, 2

Leefregels: Tien Woorden (Ex. 20)

Zingen Ps. 24:2, 3

Gebed

(evt. Kinderlied: E.L. 454)

Schriftlezing Hand. 2:42-47

Zingen Gez. 313:1, 4, 6, 7

Verkondiging 'Effectief getuige zijn'

Zingen E.L. 387

Dankgebed

Collecte

Zingen Gez. 479

Zegen

Amenlied Gez. 456:3

Broeders en zusters, Gemeente van Jezus Christus,

Aan het begin van de dienst hebt u het gehoord - misschien wist u het ook al wel eerder, hebt u erover gelezen of folders gezien: deze week is uitgeroepen tot Week van gebed.

Twee grote organisaties in de christelijke wereld geven er in het bijzonder aandacht aan: de Evangelische Alliantie en de Raad van Kerken. Beiden wel met een verschillend doel. Het doel van de Evangelische Alliantie is: aan het begin van het jaar het nieuwe jaar in Gods hand leggen. De Raad van Kerken bedoelt het meer als gebed voor de eenheid van de christenen.

Jarenlang hebben beide organisaties naast elkaar gewerkt, maar sinds twee jaar werken ze samen, in die zin dat ze een gemeenschappelijk thema kiezen.

Dit jaar is het thema 'Jij bent mijn getuige'. Dit thema is opgekomen uit een bekend Bijbelvers in het boek Handelingen, hoofdstuk 1 vers 8. Als de Here Jezus naar de hemel gaat, en afscheid neemt van zijn apostelen, zegt Hij tegen hen: "Jullie zullen mijn getuigen zijn".

Die uitspraak wordt nu doorgetrokken naar ons als christen en ons als christelijke gemeente. Wij, als christen en als gemeente, zijn getuige van Jezus Christus. Dat is onze *roeping*, onze *opdracht*. Of, met een ander woord: onze roeping is om *missionair* te zijn.

Dat woord hoor je heel vaak, de laatste tijd. Welke gemeente is er eigenlijk *niet* bezig met 'missionair zijn'? Welke christen wil eigenlijk *niet* 'missionair zijn'?

Het lijkt wel een modewoord - zó vaak hoor je het worden gebruikt. En misschien heeft het die reuk ook wel. Maar dat is niet terecht - want missionair zijn, getuige zijn, dat is het *wezen* van de gemeente en de christen.

De vraag is ondertussen natuurlijk: wat *is* dan 'missionair zijn' - en vooral: hoe doe je dat? Op die vraag is niet één antwoord te geven wat voor elke gemeente en elke christen geldt. Toch zijn er wel een paar grote lijnen aan te wijzen.

Ik heb een boek meegenomen. Een boek met een prikkelende titel: 'Een kerk die prikkelt'. Met zo mogelijk een nog prikkelender ondertitel: 'Uitdaging om provocerend gemeente te zijn'.

Het boek is van Graham Tomlin, rector van een theologische faculteit die verbonden is aan een Anglicaanse kerk in Londen.

In dit boek vertelt Tomlin het volgende verhaal. Een waargebeurd verhaal. Hoofdpersoon is een christen die de naam Simon heeft gekregen.

Simon woont in een rijke buurt. Om er even een plaatje bij te hebben: bekende rijke buurten in Nederland zijn Wassenaar en het Gooi. Bij ons in Gorinchem kun je denken aan de Dalemse Donken.

In zo'n buurt woont Simon. En op een dag ziet hij zijn buurman een beetje sip rondlopen. Simon spreekt hem aan: "Joh - wat is er aan de hand?".

En dan komt het verhaal: de buurman zou vandaag met zijn gezin op vakantie gaan, maar dat gaat niet door. Want hun oudste dochter heeft net hun auto in de prak gereden. Weg vakantie.

Waarom 'weg vakantie'?, vraagt Simon. Je mag *mijn* auto wel lenen - dan kunnen jullie toch op vakantie gaan.

Dat is te gek voor de buurman - dat aanbod kan hij niet aannemen. Maar Simon blijft aandringen: leen nou gewoon maar mijn auto, en ga lekker op vakantie.

De buurman gaat zich meer en meer realiseren dat Simon méént wat hij zegt, dat het aanbod serieus is. Hij neemt uiteindelijk het aanbod aan, en gaat met Simons auto op vakantie.

Het wordt een puike vakantie. Maar de buurman blijft er wel over nadenken: wat bezielt Simon eigenlijk om zómaar zijn auto uit te lenen? Dat *doe* je toch niet?! En het is ook nog geen *kleine* auto, of een oud barrel: Simon heeft een zo goed als nieuwe Volvo V70; groot, imposant, blinkt van de lak - een prachtige wagen. Zo'n auto leen je toch niet uit?! Je loopt het risico dat 'ie beschadigd terugkomt - *als* 'ie al terugkomt...

Na afloop van de vakantie vraagt de buurman het aan Simon. En Simon legt uit waarom: ik ben christen, ik geloof in God; en ik weet dat ik alles wat ik heb, van God heb gekregen - niet om te *hebben*, maar om te *gebruiken*.

Dat komt binnen bij de buurman. En ze raken verder aan de praat: over geloof, God, kerk, en weet ik wat nog meer. De buurman heeft vragen genoeg, en Simon probeert zo goed als hij kan die vragen te beantwoorden.

Maar u begrijpt dat hij óók niet overal een antwoord op heeft. Daarom zegt hij tegen zijn buurman: Kom eens mee naar mijn kerk; daar wordt een cursus gegeven waar je je vragen kunt stellen, en waar je misschien meer antwoorden kunt krijgen dan ik je kan geven.

Het eind van het liedje is: de buurman wordt christen.

Wat heeft hem over de streep getrokken? Het gebaar van Simon, dat hij zómaar zijn mooie auto uitleent; en daarna de uitleg van Simon zelf; en daarna ook het doorsturen door Simon naar een plek waar vragen gesteld kunnen worden en waar misschien meer antwoorden gegeven kunnen worden.

Tomlin vat die drie dingen samen, en benoemt ze als elementen van 'effectief christen zijn': 1. Leef een publiek christelijk leven; zichtbaar, 2. Vertel persoonlijke verhalen; vertel wat jij gelooft, wat jou bezielt, 3. Geef een uitnodiging; verwijs door naar mogelijkheden om méér te weten te komen.

Is dat een methode? Een trucje? Een nieuw recept voor 'succesvol kerk zijn'?

Nee, dat is het niet. Ja - een methode misschien wel. Maar beter nog: het is *de* manier om 'effectief getuige' te zijn.

En dat is niet iets nieuws - het is al heel oud, al bijna 2000 jaar oud. We komen het al tegen in Hand. 2, waar we lezen over de eerste christelijke gemeente in Jeruzalem - hoe het daar ging.

Die eerste christelijke gemeente kenmerkte zich door een zichtbaar christelijk leven, door het leven met elkaar te delen, en door een bereikbare gemeenschap te zijn.

In drie kernwoorden: herkenbaar, open, bereikbaar. Die drie kernwoorden wil ik met u nagaan in Hand. 2.

De gemeente was herkenbaar - leidde een zichtbaar christelijk leven.

Waar kwam dat in tot uiting? In hoe de christenen omgingen met hun *bezit* [**lezen vers 44b en 45**].

Ze hadden alles gemeenschappelijk. Niemand die zei: "Dit is van mij en daar moet jij dus van afblijven". Dat in de eerste plaats.

Maar ze *deelden* hun bezit ook met elkaar. Mensen verkochten hun bezit, en de opbrengst werd verdeeld onder wie het nodig had.

Nu moeten we bij 'bezit' denk ik niet denken aan 'heel hun hebben en houden'. Ieder mens moet leven, dus ieder heeft een bepaalde hoeveelheid *nodig*.

Maar waarschijnlijk bestond een deel van de gemeente in Jeruzalem uit mensen die met pensioen waren, en het deel van hun kapitaal dat ze niet direct nodig hadden, hadden belegd in huizen of grond in en rond Jeruzalem.

En dat bezit werd nu verkocht, en de opbrengst ging naar mensen die het nodig hadden.

Daar moeten we niet te klein van denken! Want ga maar na: het gaat om wat wij zouden noemen een 'tweede huis', een 'vakantie-bungalow'. Nou - wat kost een beetje vakantie-chalet? Daar ben je gauw € 80.000,- aan kwijt.

En dat gaven ze zómaar weg!

Omdat ze wisten: wat we hebben, dat hebben we van God *gekregen* - niet om te *hebben*, maar om te *gebruiken*.

Net zoals Simon in het verhaal van Tomlin: hij leefde in het besef dat hij zijn dure auto van God had *gekregen* - niet om te *hebben*, maar om te *gebruiken*. En dat betekende in dit geval: hem uitlenen aan de buurman die plotseling zonder auto kwam te zitten toen hij op vakantie zou gaan.

Leef een publiek christelijk leven. Dat moet verder gaan dan alleen de kerkgang op zondag. Het is in dit geval zichtbaar in hoe christenen omgaan met hun bezit.

Het tweede kernwoord is 'open'. Ook dat vinden we terug in Hand. 2 [**lezen vers 42b en 46b**].

De christenen vormden een gemeenschap aan huis. Nou waren die huizen waarschijnlijk behoorlijk aan de maat. Maar nooit groot genoeg om 3000 gemeenteleden een plaats te geven.

Met andere woorden - die gemeenschap aan huis, dat zou je kunnen noemen: de gemeente in kleine kring, in klein verband. De plaats waar 'eerstelijns pastoraat' plaatsvond: omzien naar elkaar, zorgen voor elkaar - dat is niet in de eerste plaats de taak van de ouderling, dat moeten broeders en zusters onderling doen. En dat kan het beste in klein verband.

Een gemeenschap aan huis: De plaats om je verantwoordelijkheid als christen, als gemeentelid, gestalte te geven. De plaats om het leven met elkaar te delen: samen geloven, samen de Bijbel bestuderen, samen eten, samen lachen, samen huilen - kortom: samen *léven*.

Dat is ook de plaats van onderwijs: je leert er van elkaar en aan elkaar. Zo bouw je elkaar op in geloof, hoop en liefde.

Die plaats heet tegenwoordig 'celgroep' of 'kerngroep' of verzin er een naam voor. Daar hoor je zóveel over, dat ook dat een modewoord lijkt. Maar ook dat is het niet. Het is een noodzakelijke plek om te delen van je geloof of ervaringen, om jezelf te kunnen zijn, om je verhaal of je ei of je vragen kwijt te kunnen. Ieder mens heeft dat nodig - maar dat *kàn* niet in een grote groep. Juist een kleine groep, op huiskamerformaat - zeg een man of 8 tot 10 -, biedt daarvoor de mogelijkheden, de veiligheid. Een plek waar 'jezelf zijn' niet verder komt dan de voordeur.

Vertel persoonlijke verhalen - noemt Tomlin dit element. Vertel wat jij gelooft, wat jouw beleving is - en waarom dat zo is.

Dat moet je dan natuurlijk *wèl weten* - wat je gelooft en waarom. Je moet het ook kunnen *zeggen*.

Als Simon in het verhaal van Tomlin alleen maar zijn auto had uitgeleend, zonder te zeggen waarom, dan was er geen 'evangelisatie' geweest; dan was die buurman waarschijnlijk geen

christen geworden. Maar juist *door* dat 'persoonlijke verhaal' kwam er ruimte om het over God en geloof en kerk te hebben.

Maar ook daar kan het niet bij blijven. En dat brengt ons bij het derde element: bereikbaarheid. Ook dat zien we terug in Hand. 2 [**lezen vers 42a en 46a**].

De christenen kwamen bij elkaar in de tempel - de plaats van de 'gemeente in het groot'. De plaats waar onderwijs werd gegeven door de apostelen. Dáár kon je de gemeente bereiken. Dáár was de plek om te leren, om vragen te stellen.

De gelovigen bleven volharden bij het onderwijs van de apostelen. Als christen ben je nooit uitgeleerd. En heb je een plek nodig om je vragen te stellen, zeker als je 'kleine groep' te weinig in huis heeft om je verder te helpen.

En voor anderen is het de plaats om kennis te maken met God, geloof en kerk, of om daar *meer* over te leren.

Dan moet die plek er wèl zijn, natuurlijk. Dan moet je als gemeente ook de structuren hebben om dat onderwijs te geven. Bijvoorbeeld door een cursus aan te bieden. Dan kunt u denken aan de Alphacursus of de Emmaüscursus - maar er zijn meer en andere mogelijkheden te bedenken.

Als Simon zijn buurman niet had doorverwezen, omdat hijzelf te weinig in huis had om hem verder te helpen, zou die buurman niet verder gekomen zijn. Dan had het getuigenis van Simon, in daad en woord, alsnog geen positief resultaat gehad.

Bereikbaar zijn - "Geef een uitnodiging", omschrijft Tomlin dit element. Het derde element om effectief getuige te zijn.

Want effectief is het - kijk maar in Hand. 2, hoe het gedeelte eindigt [**lezen vers 47**].

De christenen stonden goed bekend, en God Zelf zorgde voor de uitbreiding van het ledental.

Nee, zó 'effectief getuige zijn' is geen *garantie* voor groei in aantal. Het is niet het recept voor 'succesvol gemeente zijn'. Dat hoef ik u niet te vertellen. Er zijn meer en andere factoren die hierin een rol spelen.

Maar vers 47 stelt ons wel een vraag. De eerste christenen stonden gunstig bekend, staat er. Hoe is dat met ons? Staan ook wij gunstig bekend? En eigenlijk ligt daar nog een vraag onder: Stáán wij bekend? Als christenen?

En zo ja: *hoe* staan wij dan bekend als christenen?

Ik denk niet dat je zo heel wereldvreemd hoeft te zijn om te weten dat in onze wereld, in onze cultuur christenen toch gauw op z'n minst bekeken worden als een beetje rare mensen.

Dat stelt ons de vraag: als dat inderdaad zo is, dat we niet bekend staan, of niet gunstig bekend staan, hoe zou dat kunnen komen? Ik stel het voorzichtig. Zou het kunnen komen doordat wij ons niet of weinig onderscheiden?

De eerste christenen in Jeruzalem onderscheidten zich positief, hebben we gelezen.

Dat kan ook nu nog, in onze wereld, in onze cultuur: dat we ons als christenen positief onderscheiden. Juist ook op die drie kernwoorden die we hebben benoemd.

Om te beginnen: herkenbaar. Christenen onderscheiden zich in hoe zij omgaan met hun bezit. Omdat ze weten dat ze dat wat ze hebben, van God hebben *gekregen*. Niet om te *hebben*, maar om te *gebruiken*.

Daarmee onderscheid je je ook in onze cultuur. Neem het voorbeeld van Simon. Je mooie, dure auto zómaar uitlenen, met het risico dat je hem beschadigd terugkrijgt, of misschien wel helemaal *niet* terugkrijgt - welke idioot *doet* zoiets? Dat *doe* je toch niet?!

Nou... christenen doen het wèl...

Het tweede kernwoord: open.

Open zijn, naar elkaar toe - ik omschrijf dat nu even als 'authentiek zijn', 'echt zijn'. Dat je betrouwbaar bent, dat mensen op je woord aankunnen. En dat een ander ook veilig is bij jou, ook zichzelf kan zijn bij jou; dat het 'zichzelf' van die ander niet verder komt dan de voordeur van je 'gemeenschap aan huis'.

Dat je dus zuinig bent met praten *over* een ander. Dat je, als je over een ander praat, dat doet alsof die ander erbij zou kunnen zijn. En als dat niet kan, dan moet je het ook maar niet doen... Zuinig zijn met praten over een ander.

En als het gaat om 'bereikbaar zijn' - een plek zijn en hebben waar antwoorden gegeven worden over God, geloof en kerk:

Hoe stellig of bescheiden ben je?

Dat kwam deze week weer van alle kanten op je af, na de aardbeving op Haïti. Mensen die het meteen wisten: dit wil God niet. Of aan de andere kant: mensen die wisten 'God straft Haïti' - of dat op z'n minst als vraag stelden.

Wees maar bescheiden... zeg maar 'es wat vaker "Ik weet het óók niet". Ook dan onderscheid je je zómaar.

Herkenbaar zijn, open zijn, bereikbaar zijn - zó kun je effectief getuige zijn van Vader en Zoon God.

En dan kan het ook als opdracht worden geformuleerd, zoals op een poster van Visje - u kent ze misschien wel -: "Getuig altijd van God. Gebruik desnoods woorden".

Daar heb je je handen vol aan - je hele leven lang.

Sterker nog: dat red je niet in eigen kracht. Dat kun je alleen als je vervuld bent met de Geest van God. Als je je wilt *laten* vullen en beheersen door de Geest van God.

Bid daar maar om, elke dag weer. In het besef dat er een geweldige belofte aan dit gebed is gekoppeld. Jezus Zelf heeft het gezegd: wie bidt, ontvangt de Heilige Geest. Als je bidt, helemaal gericht op God en niet vol van jezelf, dan krijg je die kracht van God waardoor je effectief getuige kunt zijn.

Als *wij* instrument willen zijn in Gods hand, beschikbaar willen zijn voor Hem, dan kan en zal *Hij* ons gebruiken - tot *zijn* eer en heerlijkheid.

Amen.